

XX ŁĄDZKIE SYMPOZJUM LITURGICZNE „40 LAT SACROSANCTUM CONCILIIUM”

(Wyższe Seminarium Duchowne TS, Łąd n. Wartą 15 października 2004 r.)

W Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie n. Wartą 15 października 2004 r. odbyło się kolejne, już XX Łądzkie Sympozjum Liturgiczne pod hasłem: *40 lat Sacrosanctum Concilium*.

Dokonując oficjalnego otwarcia Sympozjum rektor WSD TS ks. dr Zenon Klawikowski wyraził radość, że nieprzerwanie od 20 lat Seminarium może być gospodarzem tak wartościowego wydarzenia, które niejako już na stałe wpisało się w historię Seminarium. W swoim przemówieniu Rektor podziękował ks. prof. dr hab. Adamowi Durakowi, inicjatorowi i głównemu organizatorowi wszystkich łądzkich sympozjów, za jego zaangażowanie i poświęcenie. Najliczniejszą grupą wśród 130 uczestników tegorocznego sympozjum byli alumni WSD TS z Łądu oraz księża kwinkwienści, dla których udział w sympozjum stanowi integralny punkt kursu formacyjnego. Obecni byli przedstawiciele seminariów salezjańskich z Łodzi i Krakowa wraz ze swoimi opiekunami, delegacje seminariów diecezjalnych z Gniezna i Włocławka oraz Łowicza, alumni Seminariów Ojców Franciszkanów z Łagiewnik. Wśród gości byli także przedstawiciele kleru diecezjalnego i zakonnego z pobliskich parafii, postulanki i aspirantki ze Zgromadzenia Sióstr Salezjanek z Dobieszczynny oraz liczne grono osób bezpośrednio zainteresowanych sprawami liturgii.

W słowie wstępnym ks. prof. Adam Durak przedstawił rys historyczny Łądzkich Sympozjów Liturgicznych i ich wkład w refleksję nad posoborowym wymiarem liturgii i jej znaczeniem dla każdego chrześcijanina. Wyraził też podziękowania wszystkim tym, którzy pomagali w organizacji poszczególnych sympozjów w sposób materialny i przez wsparcie duchowe.

Pierwszy referat wygłosił bp dr Stefan Cichy, przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski, (Katowice) nt. *Ruch liturgiczny jako „przejście Ducha Świętego w Kościele”*. Biskup przedstawił historię Ruchu Liturgicznego na Zachodzie i w Polsce. Ośrodki odnowy liturgicznej odegrały ważną rolę w przygotowaniu Kościoła do reformy soborowej. Autor ukazał wspaniałe karty Ruchu liturgicznego, przedstawił wybitnych przedstawicieli odnowy, którzy bardzo wiele wnieśli w przybliżenie liturgii szerokim masom wiernych. Nie zawsze Ruch Liturgiczny spotykał się z akceptacją i zrozumieniem, wielokrotnie musiał odpowiadać na zarzuty o liturgizm, gonienie za modą, przekreślanie tradycji. Do niewątpliwych zasług Ruchu Liturgicznego należy organizowanie zjazdów liturgicznych, które ukazywały, czym jest liturgia. Większość postulatów z tych spotkań znalazło swe odbicie we wskazaniach konstytucji liturgicznej.

Drugi referat zatytułowany: „Redakcja *Sacrosanctum Concilium* przełomem odnowy życia religijnego w Kościele” wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Stefański (UAM Poznań i WSD Gniezno). Treść tego wystąpienia okazała się niejako kontynuacją pierwszego referatu, gdyż jak powiedział ks. prof. Stefański nie osiągnięto by tak wiele i Konstytucja o liturgii nie miałaby swojego kształtu gdyby nie cały dorobek Ruchu Liturgicznego. Pojawiające się trudności redakcyjne wynikały z troski o liturgię i o Kościół, ale była ta troska różnie rozumiana. Podczas prac redakcyjnych powołano 40 grup redakcyjnych, każda grupa miała swojego relatora, dodatkowych biegłych. Redakcja wymagała ogromnego poświęcenia i pracy. Te prace były przepełnione asystencją Ducha Świętego.

Kolejny referat wygłosił ks. prof. dr Stefano Rosso SDB (Univ. Pont. Salesiana fil. Turyn). Tytuł referatu „Influsso della Sacrosanctum Concilium nell'insegnamento della teologia: da S.C. 16 ad OT 16, quale cammino in vista di una “sintesi”?” (Wpływ *Sacrosanctum Concilium* na nauczanie teologii: od KL 16 do DFK 16, jako droga do pewnej „syntezy”?) Temat przedstawiony przez ks. prof. Rosso jest bardzo cenny gdyż zajmuje się wpływem Konstytucji o liturgii na proces formacji seminaryjnej i nauczania teologii. Konstytucja o liturgii staje się wzorem dla redakcji pozostałych dokumentów Soboru Watykańskiego II. W pierwszej części wystąpienia ks. Rosso ukazał zarys

przygotowania teologicznego kleru, poczynając od średniowiecza, następnie omawia wskazania Konstytucji o liturgii i Dekretu o formacji kapłańskiej. Ważne jest uzmysłowienie sobie znaczenia nauczania liturgiki w całym procesie formacji kapłańskiej. Trzy punkty należy brać pod uwagę: miejsce nauczania liturgii, poziom i zakres i wzajemne powiązanie z innymi naukami teologicznymi (interdyscyplinarność). Należy odejść od typowo rubrycystycznego podejścia do przedmiotu, a wpisać ją w cały kontekst historii Zbawienia.

Następnie uczestnicy sympozjum udali się do pięknego barokowego kościoła, by uczestniczyć w liturgii mszy św., której przewodniczył bp Stefan Cichy a homilie wygłosił wikariusz inspektora Prowincji Piłskiej Salezjanów ks. dr Marek Chmielewski.

Sesja druga rozpoczęta została od dyskusji na temat referatów wygłoszonych na sesji szczególnie do komisji episkopatów poszczególnych krajów czy też samych biskupów diecezjalnych. Do zadań pierwszoplanowych należało i należy nadal wprowadzanie poszczególnych ksiąg liturgicznych odnowionych przez komisje soborowe, troska o poprawność tłumaczeń. Następnie referat przedstawił ks. prof. dr hab. Helmut Sobeczko (UO, Przewodniczący Sekcji Polskich Liturgistów) pt. „Pastoralne wyzwania Konstytucji *Sakrosanctum Concilium* dla Kościoła w Polsce”. Autor pragnął uzmysłowić uczestnikom sympozjum, że wyzwania pastoralne Konstytucji liturgicznej rozwijają się wraz z percepcją samego dokumentu i inaczej się kształtowały w momencie jej ogłoszenia, a inaczej dzisiaj. Podstawowym wyzwaniem jest na pewno pogłębienie teologiczne rozumienia liturgii oraz odkrycie na nowo trynarnego wymiaru liturgii. Istotnym elementem jest dowartościowanie obecności Ducha Świętego. Wyzwania te są kierowane do całego Kościoła, ale też w sposób szkolenie dla duchowieństwa. Wyzwaniem jest brak jeszcze instytutu liturgicznego. Ważnym zadaniem jest formacja biblijna i liturgiczna dla całego Ludu Bożego.

Referat „*Participatio Actiosa* jako cel reformy liturgicznej” wygłosił ks. prof. dr hab. Adam Durak SDB (UKSW, WSD Łądy). Wyszedł on od paradygmatycznego tryptyku liturgicznego: poznać, zrozumieć i przeżyć. Przy takim ujęciu łatwiej zrozumieć potrzebę formacji nie tylko prezbiterów, ale także wiernych świeckich. Wszyscy powinni zrozumieć, że udział w liturgii nie tylko jest obowiązkiem i zadaniem, ale też wyróżnieniem i zaproszeniem do wspólnoty z Chrystusem. Uczestnictwo winno być pełne, świadome i czynne, które wynika z samej natury liturgii.

Ostatni referat wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Kopeć CP (KUL). „Liturgia culmen et fons duchowego życia chrześcijanina”. W wystąpieniu dokonał podsumowania całego dnia sympozjum. Pierwszym punktem było ujęcie liturgii jako tej, która buduje wspólnotę kościelną i jedność braterską uczniów pod kierunkiem swoich pasterzy. Dlatego ważne jest zaangażowanie Kościoła lokalnego w formację chrześcijanina, a w wielu przypadkach reawangelizację. Tu na pomoc przychodzi właśnie liturgia jako szkoła pobożności, wiary. Przestrzeń liturgii doprowadza człowieka do Chrystusa i do odkrycia właściwego miejsca we wspólnocie braterskiej.

Podsumowując obrady, ks. prof. Adam Durak podziękował prelegentom i wszystkim, którzy przyczynili się do sprawnego przeprowadzenia sympozjum, oraz wszystkim obecnym za udział XX Łądzkim Sympozjum liturgicznym, zaprosił też na przyszłoroczne Sympozjum, które tradycyjnie odbędzie się w trzeci piątek października, a jego temat związany będzie z Rokiem Eucharystii.

ks. Zbigniew Adamiak SDB